

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Art coli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Propaganda papistă.

Propaganda papistă s'a înfipt bine în societatea înaltă din București, saturată de influința culturii apusene, care nu mai vede biserica părinților ei ori îi este prea românească, incapabilă de salon, căci boierul privește și religia din punctul de vedere al modei parisiene. Așa văzurăm cum în timpul din urmă trec familii din societatea înaltă a României la papism. Propaganda papistă sistematic să vîrăște în sinul familiilor și sub secretul intimităților familiare exploatează blazarea acelei clase și o încurcă în prozelitism.

Această propagandă o începuse pe față în conferențe publice actualul episcop al Orăzii mari părintele episcop gr. cat. D. Radu, dar la aceea provocare s'a dat un răspuns energic, așa a devenit propaganda părintelui Radu imposibilă în țara românească și ne-a fost transmis pe cale diplomatică la Lugoj. De atunci gr. catolicii noștri și-au schimbat tactica: ne fac pe noi confesionaliști înaintea claselor intelectuale din țară, cari în măsuri covârșitoare n'au nici sentiment religios nici sentiment confesional, încât noi ortodoxii în țară ortodoxă suntem tratați de pătimiși când cutezăm a ne apăra legea noastră atacată de propaganda papistă.

Întăriți astfel prin aceasta tactică iezuită în numele »națiunii« noi cei de aici suntem dezarmați iar misionarii papiști dincoace și dincolo subminează biserica ortodoxă. Episcopul din Alba Iulia face vizitații canonice prin Moldova; iar ceată neagră a arhiepiscopului Netzhhammer din București tăbăresc în societatea înaltă din țară.

Sub aceste influințe și lipsiți de o educație religioasă frații de dincolo și după ei și cei de dincoace fac virtute din interconfesionalismul lor cu care demonstrează mereu, cum văzurăm cazul ligei culturale cu bursa Șaguna și darul regal al generosului Vasile de Stroescu, făcut arme pentru demonstrarea interconfesionalității la noi. Și treaba misionadei papiste a mers atât de bine, încât își poate permite a-și ține agenți provocatori în haina preoției ortodoxe și a făuri acte false pentru a produce aparența, că chiar și un mitro-

polit ortodox ar fi trecut la papism pe patul de moarte, ce va să zică biserica ortodoxă este putrădă până în sanctuarul ei.

Iată ce s'a întâmplat:

Preotul Vasilescu din Surani a făcut destăinuirea, că mitropolitul Iosif Gheorghian pe patul de moarte ar fi trecut la religia romano-catolică. La aceasta acuză clerul din București — 65 de preoți — a răspuns cu un protest în care susțineau, că Vasilescu:

»Nu este preot ortodox, ci un agent papist, plătit și căutat înadins pentru acest scop.

»Nu a făcut aceasta eșire din dragoste și pentru apărarea bisericii ortodoxe, ci numai ca să o defaime și să o arete în decădere înaintea inamicilor ei.

»Astăzi el este organ papist și unealtă în mâna catolicilor, cari îl folosesc în criminalele lor scopuri, alături de toți Gomoi și Cernaenii«.

La destăinuirile lui Vasilescu, locțiitorul arhiepiscopului romano-catolic din București, canonicul Iosif Baud, ține a desminți știrea în forma dată de Vasilescu dar însinuă pe alt mitropolit ortodox de trecut la biserica papistă, pe decedatul Calinic Miclescu, confirmând prin aceasta schimbare de nume vestea răspândită de preoții papiști, că un Mitropolit ortodox a trecut la papism. Iată scrisoarea canonicului Baud:

Domnule director!

Citesc în stimabilul dv. ziar Nr. 7 de Duminecă 21 a. c., că »un înalt prelat«, v'a spus că clerul catolic ar răspândi vestea că răposatul Mitropolit Iosif Ghiorghian, ar fi trecut în ceasul morții la catolicism.

Cum I. P. S. S. Iosif Ghiorghian în timpul vieții sale ne-a arătat multă simpatie; cum personal am fost cinstit de prietenia I. P. S. Sale, țin a vă declara că este absolut neexact că I. P. S. S. Iosif Ghiorghian a trecut la catolicism »și că nimeni absolut nu a afirmat acest lucru«.

Adevărul este însă că, I. P. S. S. Calinic Miclescu pe patul de moarte a mărturisit credința catolică și a fost deslegat de I. P. S. Iosif Palma; și despre acest fapt cert există documente.

Profit de această ocazie ca în calitate de ocârmuitor al eparhiei Bucureștilor, în lipsa I. P. S. meu arhiepiscop d. D. Raymond Netzhammer, care acum se găsește în călătorie în Asia mică, să dau o categorică și absolută desmințire a zgomotelor ridicule, relative la amestecul catolicismului »în certurile intestinale din sânul bisericii ortodoxe«.

Mulțămindu-vă pentru ospitalitatea ce veți da acestor rânduri, vă rog să primiți dle director, asigurarea deosebitei mele stime și considerațiune.

Canonicul Iosif Baud,
protonotar apostolic.

Ca răspuns s'a dat din partea bisericii ortodoxe următoarele două scrisori adresate ziarului »Seara« din București:

Domnule director!

Surprins de declarațiile ce le face părintele Iosif Baud prin ziarul »Seara«, cu privire la repauzatul mitropolit primat Calinic Miclescu că în ultimele sale momente ar fi trecut la catolicism, țin să asigur pe toată lumea că repauzatul întru fericire mitropolit Calinic a săvârșit o viață pătrunsă de cea mai curată credință ortodoxă și fapte creștinești.

Luptând cu succes în dobândirea autocefaliei bisericii române, este legată această măreață operă de numele său ilustru, că și sfințirea mirului pentru prima oară, în țară la noi. Tot dânsul a fost și întemeietorul Facultății de teologie. Iar pe patul de moarte fiind mai multe persoane de față, între cari domnul Dimitrie Sturdza, răposatul colonel Obedeanu, subsemnatul cum și alte rude, după ce a fost împărțit de preoții Sf. Mitropolii cu o zi înainte, și-a dat obștescul sfârșit închinându-se lui Dumnezeu care-i luă atunci sufletul său îmbunătățit, ca să-l preamărească.

Astfel a fost sfârșitul unuia din cei mai mari amici ai țării și ai bisericii.

Dr. Cornoiu,
profesor univ., fost director
al mitropoliei pe acele vremuri

Iată acuma și declarația pe care o fac preoții cari au slujit sfânta liturghie în paraclisul Palatului Mitropolitan la 13 august 1886 după care l-au și împărțit pe repausatul Mitropolit Calinic Miclescu.

Declarație.

Văzând în ziarul »Seara« Nr. 72 an. I, publicată scrisoarea canonicului Iosif Baud protonotar apostolic, prin care afirmă că fostul mitropolit primat, răposatul întru fericire, I. P. S. S. Calinic Miclescu pe patul de moarte a mărturisit cre-

dința catolică și a fost deslegat de Iosif Palma arhiepiscop romano-catolic.

Subscrișii arhimandriți Valerian Kirită Eclesiarh al sfintei mitropolii, Theodosie Cherciulescu preot și duhovnic al sf. Mitropolii și Iustin Săvulescu ca preot al catedralei mitropolitane, declarăm pe a noastră conștiință și pe ființa de adevăr, că în ziua de 13 august 1886 fiind slujitori tot la această sfântă mitropolie, am slujit cei doi dintâiu ca preoți, iar cel din urmă ca arhidiacon în paraclisul palatului mitropolitan sfânta liturghie, pentru însănătoșarea răposatului I. P. S. S. Calinic Miclescu și apoi cu toții trecând în apartamentul I. P. S. Sale, l-am împărțit cu sfintele taine, după care în urmă la 14 August 1886 a încetat din viață.

arhimandritul eclesiarh:
Valerian Kirită.

arhimandrit duhovnic:
Theodosie Cherciulescu

arhimandrit:
Iustin Săvulescu.

Îndrăzneala aceasta, arată armele cu care luptă misionarii papiști pentru sguduirea încrederii în biserica ortodoxă și prostituirea clerului ortodox prin acte false făurite în oficina jezuită despre morții cari nu se mai pot apăra.

De altă parte este evidentă tactica jezuită de a ne desarmă în lăuntru prin sugestiunea interconfesionalismului pentru ortodoxi, ca sub semnul ei să se întărească papismul și să întreacă Troian în cetatea ortodoxă.

Nu putem fi noi ca ortodoxi buni români. Numai papistașii și interconfesionaliștii au păten romanității?

Ciudată aparență, că numai arhierii și dnitarii noștri bisericesti și fruntașii pronunțați ortodoxi sunt duși la eșafod; iar la uniți și crizicii sunt mai sus puși decât clerul nostru înalt.

Nu vedeți nimic ciudat în această coincidență? Nu cumva vor fi și între noi niște Vasiliești? Și nu e transparentă oculta papistașă cu coasa catilinară, care »notat et designat unumquemque nostum«.

Un lucru însă trebuie să recunoaștem anume, că nu ne-am îngrijit destul de bine tur și că este vremea a face.

Întru apărarea seminarelor

Românii de bine cari conduc înalta instituție „Liga culturală“ din România, — din incidentul morții marelui arhieru Șaguna, pe care dela Nist până la Tisa, toată suflarea românească l'a serbat pentru a fixa mai bine iubileul de o sută ani de nașterea lui și zilele mari în cari s'a jertfit pentru biserică, — au hotărît să se înființeze un știpendiu

(bursă) pentru un student absolvent al vr'unui seminar de legea ortodoxă ori unită care s'ar da pentru ca bursierul să-și completeze studiile sale în trei ani la facultățile teologice din alte țări.

Ziarul nostru iubit „Tribuna“ luând știre despre acest plan al ligei, într'un număr din zilele trecute și-a spus cum se și cuvinea părerea sa, ce privește decernarea acelei burse și votarea ei pentru completarea studiilor. Articolul [de fond, ce e drept venit din afară, ne-a atins dureros pentru dejosirea seminarilor noastre și eră mai bine ca redacția acelu iubit ziar să nu-i dea loc*).

Vorba fiind adecă ca bursa să o capete vr'un absolvent al unui seminar dela noi, ca cu acela să plece în străinătate, află autorul articolului risipă de bani în aceasta procedură, deoarece „absolvenții de teologie dispun de o pregătire științifică foarte șubredă pe care nu se poate zidi aproape nimic serios. Celce afirmă un lucru de acest fel, într'adevăr face risipă de cerneală, căci conține un neadevăr sfruntat, cu care un ziar national de nivoul „Tribunei“ nu-i ertat să se solidarizeze, ci să-l răspingă ca și pe unul ce a intrat pe furș în coloanele ei.

În acel regretabil articol e curios cum și-a făcut autorul de cap. Nu i-a fost de ajuns că i-a făcut pe absolvenții dela seminariile noastre, cei cu examen de maturitate și uni cu câteva cursuri de drept — „cu pregătire științifică foarte șubredă pe care nu se poate zidi nimic serios, ci scapă condeiul și face greșala cu vârf și năzdrăvenia, că de unde să aibă absolvenții pregătire temeinică, când nici profesorii dela teologie nu dispun de pregătiri științifice suficiente...

Când șirul neadevărurilor îl pecetluiește și prin o afirmare riscată de calibrul acesteia, atunci îți vine să crezi că autorul acelu articol sau are obiceiul a privi lumea dela înălțimi mari, sau este om nou în țară și nu i-a ajuns prin mână revista redactată de profesorul Dr. M. Bălan din Sibiu și soții unde se dau de gol afirmările din articolul „Bursa lui Șaguna“ ori n'a stat de vorbă nicicând cu vr'un profesor de teologie ortodox ori unit. Autorul prin câteva orduri condamnă tot clerul împreună cu profesorii săi, prin ce a scos în vileag lucruri lipsite de realitate.

Dacă aș voi mai proaspăt să-i arat o judecată nepreocupată a unui străin, un om remarcabil din România n'ar trebui decât să desfac numerii ziarului „Tribuna“ de pe vremea petrecerii din anul trecut dela Arad la care au luat parte oaspeți din România, cari articoli dearândul au adus elogiile preoșimii noastre prezentând-o ca și o corporațiune inteligentă, vrednică de chemarea sa. — Profesorii dela institutele noastre teologice toți sunt pe cum știu, — absolvenți de facultatea de Cernăuț, unde așa cred nici autorul cu greșala, nu va avea curajul a afirma că se face știință efemeră, ușoară fără temei. Dacă autorul și-ar da ostăneala să caute planul și materialul de învățământ

preles la Cernăuț, ar afla cu uimire că aproape la toate disciplinele se predau și în seminarele noastre aceleași lucruri, în formă destul de largă ținând se-nțelege cont de intervalul de 3 ani, cât țin cursurile. Dacă apoi ne dăm osteneala a cunoaște teologii absolvenți dela noi și cei din Bucovina, aflăm îndată că tinerimea noastră este aproape la acelaș grad al superiorității iar ce privește conduita și curajul apostolic, apoi cei dela noi sunt mai vii, mai trainici par'că în lupta grea ce-i așteaptă. Că seminarele nu-s așa de slăbuțe să să aduc un exemplu numai. Înainte de asta tînărul absolvent On. Ghibu trecând cursurile din Sibiu, pleacă în străinătate și acolo — precum știm — n'a sucombat din motivul „pregătirii șubrede“ ei obținând în timp relativ scurt doctoratul, se va întoarce acasă ca și un învățat de seamă.

Adevărul este că între absolvenții de institutele noastre teologice sunt totdeauna tineri îndeajuns, căroro li-s'ar putea încredința fără risic bursa „Șaguna“, nici n'am avea mă tem atâtea burse câte puteri vrednice am află în Ungari întreagă să plece în străinătatea

Ce privește nedreptatea ce li se face profesorilor nostri dela teologii, încă așa cred toți sunt chiar așa de bine provăzuți cu armele științei cum este cel mai iscusit avocat ori medic în afacerile sale. Lor avem cu toții să le fim recunoscători pentru munca uimitoare ce au s'o desvoalte, ei sunt canalele prin cari se scurge în vinele tinerimei curajul apostoliei în viața pastorală și idealismul genuin, — ei sunt „piatra“ solidă, dela care viitorii preoți depărtându-se vrăjiți, au să înceapă în sătulețe munca de premenire culturală și morală. Profesorii dau preoșimii planul unitar, după care toți au să zidească în parohii edificiul moralității și al culturii. Și când le știm aceste lucruri, ni se pare pripită umbra „nesuficienții în pregătiri“ ce li se atribuie.

Începuturile de cultură și subțire, care se remarc pe la sate le-au produs oare advocații, medicii, inginerii cu circlul lor ori negustorii, — nu prea . . . , ci „șubrezii“ aceia de preoți și învățătorii în forma îngăduită de împrejurări.

Le-am scris aceste, pentrucă făcliile acele modeste dela sate, preoții, dela un ziuar în umbra căruia se odihnesc și-i soarbă boarea senină, — așteaptă îndemn la progres, apreciere dreaptă și sprijin în munca ce sunt chemați a o desvoltă și nu — desprețuirea individualității lor culturale. Pentru a resfrânge neprecugetata învinuire adusă profesorilor nostri dela teologie, mi-am ridicat spada mea modestă și o voiu învărti totdeauna când fără rost se va atinge cineva de cultivătorii nostri cari dau neamului ostașii ce luptă, pentru consolidarea noastră morală și intelectuală.

Și acuma n'am decât o rugare: „Tribuna să fie mai precaută la publicarea articolelor proveniți din afară și mai ales de proveniență Blăjană ca să nu se facă partasă pornirilor dușmănoase împotriva noastră.

F.-Oșorheiu la 8 aprilie st. n. 1910

Petru Popa.
paroh.

* Mătamiile aduse mai departe „Tribunei“ ca și vatra focului sacru etc. le-am suprimat din considerații să nu facem cunoștința cu procurorul, căci n'avem cauție pentru vorba aceea.

Alcoolismul.

Criminalitatea femeii. Numărul femeilor criminale e cu mult mai mic, ca a bărbaților. În deosebi e mic numărul femeilor criminale în România, unde din totalitatea criminalilor numai 2.43% sunt femei până ce în Italia femeile criminale ating cifra de 8.70%, în Statele Unite A. 10.0%, în Spania 11.0%, în Ungaria 12.0%, în Austria 14.0%, în Germania 17.0%, în Franța 20, iar în Anglia 26.0% din criminali sunt femei.

În România aceasta stare favorabilă după *Min-kovsky* e a se atribui religiozității femeilor și consumării puține a alcoolului din partea acestora. Acolo, unde femeile după înprejurări consumă mult alcool, ca în Franța ori în Anglia, între criminali și femeile sunt multe, din ce ușor putem deduce, că cauza criminalității femeilor în primul rând e alcoolul. E lucru firesc, că femeia prin fizicul ei mai debil, prin fineța ei naturală, e mai din adins scutită de-a comite criminalități.

Jertfa beției. Din Fiume se raportează că duminică seara în comuna Susák vecinii l-au aflat în odaia sa ars scrum pe muncitorul Mihaiu Iurețici în vrâstă de 77 de ani. După ameazi a umblat din crâșmă în crâșmă și seara s'a dus acasă cam amețit de cele multe feluri de alcool. Bora, așa se vede, cam tare a răcit aerul, încât și bietul Mihaiu a simțit frigul, s'a pus deci să-și facă puțin foc. Într'aceste i-s'au aprins hainele. Bătrânul neputincios a căzut în foc unde a ars cu desăvârșire.

Vorbe înțelepte despre beție.

Bea, pipota și înecă, altul ca să nu-l întrecă.
Cine bea în cinste, ori în datori, se îmbată de două ori.

Cine bea până la îmbătare, nume bun în lume n'are.

Mitru bea, Mitru să plătească.

Să beai, pân'ți-o ieși păru prin căciulă și cămașa prin ismene.

Beția este ușa tuturor relelor.

Beția o vindecă sapa și lopata.

Arama omului la beție s'arată.

El face o beție, să căiește la treziă.

Bețivului, când este beat, îi pare că-i împărat.

Bețivul de mic și mare în sat, e cu degetul arătat.

Din calea bețivului și Hristos s'a abătut.

(N. M.)

Convocare.

Pe baza §-lui 23 din statutele Reuniunii învățătorilor dela școalele populare gr. or. române confes. din protopopiatele Timișoara, Belinț, Comloșul-mare și Lipova, — prin aceasta să convoacă.

Adunarea generală ordinară a despărțăm. Timișoara, pe sâmbătă în 24 aprilie (7 mai) 1910, la 8 oare a. m. în școala confes. de băieți din Timișoara-Fabric, la care se invită toți membrii reuniunii de pe teritoriul acestui despărțământ.

Ordinea de zi:

1. Participare la chemarea Duhului sânt în s. biserică ort. rom. din loc.

2. La 9 oare a. m. deschiderea adunării generale.
3. Designarea a doi bărbați de încredere pentru autenticarea protocolului.
4. Constatarea membrilor prezenți.
5. Raportul anual al președintelui, al cassarului și al bibliotecarului.
6. Esmiterea comisiunii pentru cenzurarea rapoartelor prezentate.
7. „*Corpul omenesc*“ prelegere practică din limba maghiară la clasa I, predată după metoda direct; aceasta prelegere e obligatoare pentru fiecare membru ordinar, iar pe propunător îl va designa biroul.
8. Ascultarea eventualelor prelegeri ori dizertațiuni cari vor fi prezentate președintelui cu 3 zile înainte de adm. gen.
9. Reflexiuni asupra prelegerilor și dizertațiilor ținute.
10. Referada comisiunii cenzurătoare.
11. Aflarea modalității mai acomodată în privința întemeierii și susținerii unui organ pedagogic, proiectat de Măritul nostru Congres naț. bis.
12. Concluz asupra fondului propriu al despărțământului.
13. Alegerea bibliotecarului pe restul periodului.
14. Propuneri și interpelări.
15. Fixarea locului proximei adunări gen.
16. Închiderea adun. gen.

Timișoara, 26 martie (8 aprilie) 1910.

Nicolae Nicorescu,
președinte.

Antoniu Nevrinceanu,
notar.

Convocare.

În temeiul Dispozițiilor § 23 din statutele Reuniunii învățătorilor dela școalele populare ort. rom. conf. din prezbiteratele Timișoara, Belinț, Comloșul mare și Lipova, prin aceasta să convoacă adunarea generală ordinară de est' an, a despărțământului Lipova, pe 5 mai st. n. a. c. la 9 oare a. m. în localitățile școalei ort. rom. din Lipova, pe lângă următorul program:

Sedința I.

(În'ainte de amez.)

1. La 8 1/2 oare a. m.: participare la chemarea Duhului Sft.
2. La 9 oare, deschiderea adunării generale.
3. Constatarea membrilor prezenți.
4. Prezentarea rapoartelor și alegerea comisiunii pentru cenzurarea rapoartelor și a socoților anuali.
5. Disertațiuni și prelegeri.

Sedința II.

(După amez.)

6. Referada comisiunii și pertractarea rapoartelor
7. Defigerea locului pentru proxima adunare generală.
8. Înscrierea de membrii și încassarea taxelor restante și curente.
9. Eventuale propuneri.
Alegerea comisiunii cenzurătoare a tractatelor incurse dela membrii, pentru adunările generale.
10. Închidere adunării generale.

NB. Numai acelea disertațiuni se vor admite, ce cu 3 zile mai înainte de adunare, vor fi anunțate la presidiu.

Având în vedere rigoarea înaltelor ordinațiuni emanate în cauza de regulare, a participării la reuniuni și despărțăminte, on. membrii ordinari sunt îndatorați a să prezintă punctual la timpul defipt în program și a participa regulat la pertractarea tuturor obiectelor susceptibile în ordinea de zi. În caz contrar însă, față de absenții nescuzați, — fără nici o considerare — să va aplică cu toată severitatea măsurile de îndreptare, conform dispozițiilor suspomenite.

Fiecare membru este recercat cu toată seriozitatea a achită taxele restante cu cari datorează fondului reuniunii

Lipova la 1/14 aprilie 1910.

Vasilie Bogoi,
președinte.

Iuliu Onu,
notar.

CRONICA.

Confirmarea părintelui Cristea de episcop.

În sfârșit după o lungă zbuciumare aproape de doi ani, în care au fost răpuși aleșii bisericeii din dieceza Caransebeșului și s'au răscolit toate patimile, a urmat confirmarea alegerii a treia de episcop în persoana P. C. Sale părintelui D. Miron Cristea. Părintele Cristea merge între condițiuni personale prielnice la Caransebeș pentru că este neatins de urgia locală ce a dominat până acum Caransebeșul, deprinde dar dela înțelepciunea lui, ca să renoiască Caransebeșul. Și dorim din inimă aceste succese.

Congresul profesorilor români.

Consistorul arhidiecezan nu a încuviințat organizarea profesorilor noștri în congres, din cauză, că nu are bază și nu cuadrează cu organizațiunea școalelor noastre deprinsă în statutul organic. E rândul ca profesorii să lumineze pe consistorul arhidiecezan, că statutul organic nu este sfârșitul vieții noastre culturale, ci din potrivă începutul ei, întocmai cum sfânta scriptură nu este sfârșitul ei începutul vieții creștinești.

Bursa Șaguna născută întru dureri în suferință crește. Să pretinde anume a ști, că guvernul ungar a intervenit în chestia bursei Șaguna, anuțând, că va detrage dela bursierii Șaguna îndreptățirea de a purta oficii bisericesti la noi. Ne vine de necrezută aceasta veste.

Alegeri sinodale suplinitoare. În cercul electoral al Chișineului și a Vingei a fost ales de deputat sinodal asesorul referent Gheorghe Popoviciu iar în cercul Butenilor, administratorul protopopesc Iuliu Bodea.

Pentru ortodoxie. O delegație a damelor din societatea înaltă a Bucureștilor s'a prezentat la I. P. S. Mitropolit Atanasie ca să-și exprime protestele lor împotriva uneltirilor canonicului Baud care a profanat

memoria Mitropolitului ortodox prin înșiruarea, că ar fi trecut la papistași. S'a luat din acest incident hotărțirea de a să constitui o ligă religioasă pentru apărarea ortodoxiei. A și fost timpul suprem să-și organizeze biserica ortodoxă apărarea.

Locul nașterii lui Isus. — Multe orase vestite ale Palestinei s'au șters de pe fața pământului, dar Vifleemul, loc sfânt și fericit, a fost cruțat de urgia popoarelor barbare, prin minunea și puterea lui Dumnezeu. Deasupra peșterii, unde s'a născut Isus Hristos, este zidită o biserică pompoasă. Treisprezece trepte duc din biserică în peșteră. Peșterea este făcută din stâncă. S'a făcut așa, ca să rămână trainică și veșnic pomenită de poporele creștine, cari țin cu sfințenie legea cea adevărată și mântuitoare. În locul sfânt, unde sa născut Hristos, să găsește un altar, unde lampele ard pururea. Să mai află un altar și unde i-s'au închinat craii dela răsărit. Steaua, ce i-a călăuzit pe craii dela răsărit, este reprezentată printr'o stea de marmură. Împrejurul ei să află o cunună cu raze argintii, purtând inscripția: „Aici s'a născut Isus Hristos din feciora Maria“. Dela Vifleem, ca un sfert de ceas, este frumoasa vale, unde să aflau păstorii cu turmele lor, când le-a vestit ingerul bucurie mare, că s'a născut Mântuitorul lumii. Pe șesul mănăs în flori, să zărească și azi doi arbori puternici de pe timpul nașterii lui Hristos.

Ligă creștină. — În comuna Boteni din România s'a înființat o ligă creștină cu scopul de a combate obiceiul lățit a injurăturilor urâte și al deprinderilor rele. Liga și-a propus a ridica cultura relig. morală a poporului și a lupta pentru formarea caracterelor creștinești. Doamne ajută!

Biserica română gr.-or. din Viena. — Ministrul austriac al cultelor a anunțat pe deputatul român baron Alexandru Hurmuzachi, că M. S. Împăratul a încuviințat, că din mijloacele fondului religiosar bucovinean, să se deie 8000 cor. pentru instalarea și 5000 cor. pentru susținerea capelei din Viena.

Urmă de biserică. — În Moscheea Ievrahor la Iedicule în Constantinopol, făcându-se reparaturi, s'a dat sub tencuială peste un chip al lui Hristos, foarte vechiu; asemenea s'a găsit un chip al sfântului Iacob și un mozaic artistic. Moscheea, prin urmare, a trebuit să fie cândva o biserică a creștinilor.

Manuscript din veacul al 16-lea. — Biblioteca Academiei Române a primit un prețios manuscript românesc din veacul al 16-lea. Deși acest manuscript a fost dăruit Academiei încă din 1904 de E. Hurmuzachi al Bucovinei, totuși abia acum a ajuns în proprietatea bibliotecii academice. Manuscriptul cuprinde 150 de fețe nepaginate, și este o psaltire, care pe fața întâi poartă titlul. „Davidu prorocu și imperatorului cântecu șederea întâia, cântecu întâi“.

Cronică bibliografică.

In atențiunea domnilor învățători! Între cărțile menite a îndrumă pe învățători întru a satisface de deplin cerințelor noiei legi școlare cu privire la progresul în limba maghiară fără îndoială ediția a II-a a cărții „Manual (curs metodic) pentru propunerea limbei maghiare...“ după Dr. A. Schullerus de I. Popovici ocupă loc de frunte. Ținând cont de noul plan de învă-

țământ acest manual arată pas de pas calea și metoda de urmat pentru a ajunge cu siguranță la rezultatul dorit. Modelele de prelegeri pot servi drept îndrumare și celor mai slabi în ale metodei și chiar un învățător, care nu posedă perfect limba maghiară, se va perfecționa însuși propunând după acest Manual. Se poate procura dela editorul W. Krafft din Sibiu (Nagyszeben) pentru prețul de Cor. 1. „Carte de cetire și gramatică maghiară“ de aceiași autori, partea II B va apare în cărând în ediție nouă, precum și un adaus la partea I.

A apărut „*Povești Răzlețe*“ de Em. Grigorovitză. Cunoscutul scriitor d. Em. Grigorovitză publică în ultimul număr al „Bibliotecei pentru toți“ apărut zilele acestea un ciclu de nuvele care pun odată mai mult în evidență talentul robust al acestui remarcabil navelist. Subliniem în special nuvelele: „Ură de răzeș“ o puternică și emoționantă povestire în cari personagiile sunt creațiuni viguroase și nespuse de interesante, și pe „Iancu Scorțarul“ o povestire din Basarabia care păstrează savoarea locurilor unde se petrece acțiunea și a felului de a fi al românilor basarabeni. Stilul d-lui Em. Grigorovitză e simplu, sincer, fără exagerate suciri de frază, fără belșug de vorbe de prisos: pe ici colo provincialisme cari tot dau însă, câte odată, un mare farmec povestirilor. Sfătuim pe cetitorii noștri să-și procure volumul d-lui Grigorovitză care e o lectură plăcută. De vânzare la toate librăriile din țară. Prețul 60 bani.

Concurse.

Pentru îndeplinirea parohiei a doua vacante din **Soborșin** prin aceasta să publică concurs cu termenul de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Parohia este de clasa I-ă.

Venitele acestei parohii sunt: 1. Întregirea dotațiunii din vistieria statului 1490 cor. 68 fil. (690 cor. 68 fil.). 2. 4 jughere de pământ, parte arător, parte fânaș. 3. Birul și stolele legale.

Doritorii de a ocupa această parohie să-și trimită recursele ajustate conform regulamentului, în termenul concursual, oficiului pprezbiteral din Mariaradna, iar dâșii să se prezinte — cu stricta observare a dispozițiilor regulamentare — în S-ta biserică din Soborșin, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Din ședința dela 14/27 martie, 1910.

Comitetul parohial-

În conțelegere cu *Procopie Givulescu*, pprezbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Milova** să publică concurs cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Parohia este de clasa a III-a.

Venitele acestei parohii sunt cele fixate în coala B. de fasiune.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți, ca recursele lor ajustate conform regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Milova să le susțearnă în termenul concursual Oficiului pprez-

biteral din Mariaradna, iar dâșii să se prezinte — pe lângă stricta observare a dispozițiilor regulamentare — în S-ta biserică din Milova pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Din ședința comitetului parohial din Milova ținută la 14/27 martie, 1910.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopie Givulescu*, protoprezbiter.

—□—

1—3

1. Căcărău, în bani gata: 300 cor. 10 șinice bucate parte grâu, parte cucuruz, computate în 140 cor. 24 m. de lemne pentru învățător și școală; scripturistica 8 cor. conferința 16 cor.; cvartir corespunzător și grădină de legume precum și ștolele cantonale uzuale dela funcțiunile obveninde.

2. Ignești, în bani 200 cor. 16 jug. pământ estravilan, 5 Hl. grâu, 5 Hl. cucuruz, 60 litre păsulă, 8 stângini lemne pentru învățător și școală, scripturistica 10 cor., conferința 10 cor., cvartir și grădină, darea după pământ o solvește cel ales.

3. Minead, în bani 200 cor. 4 Hl. grâu, 4 Hl. cucuruz, scripturistica 5 cor. conferința 6 cor. 5 stângini lemne pentru învățător și școală, cvartir și grădină.

Neagra, în bani 200 cor. 4 șinice cucuruz, pentru lemne 32 cor. scripturistica 5 cor. conferința 6 cor. venitele cantonale, cvartir și grădină.

5. Susani, în bani 160 cor. 6 șinice bucate, 4 stângini de lemne, 2 măsuri mazăre, scripturistica și conferința 16 cor. cvartir și grădină.

6. Vasoia, în bani 200 cor. 1/2 sesie pământ 40 cor. 10 șinice bucate, parte grâu, parte cucuruz = 100 cor. 8 stângini de lemne pentru școală și învățător, conferința 12 cor. scripturistica 8 cor. locuință și grădină.

În ori care din acestea stațiuni cantoratul în bis. să va provedea fără alta remunerațiune din partea celor aleși. La toate aceste stațiuni să înțelege și sperativa întregire de stat la timpul său, conform noii legi școlare regnicolare.

Doritorii de a ocupa vreuna din stațiunile de sus, recursele adresate respectivului comitet parohial și ajustate cu documentele prescise vor avea a-le înaintă P. O. oficiu protopresbiteral din Buteni (Buttyin) com. Arad, până la **30 zile** după publicarea acestui concurs, având a se prezentă în careva duminică ori sârbătoare în s. biserică din comuna în care a recurs spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Buteni (Buttyin) la 22 mart. 4 april. 1910.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: adm. protop. *Iuliu Bodea* insp. scol.

—□—

2—3 gr.

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunei învățăto-rești cantonale vacante din **Ateasiu** cottul Bihor ppiatul Tinca să publică concurs cu termen de **30 zile** dela I. publicare în foaia oficială; pe lângă următorul salar: cvartir liber stole cantonale și 800 cor. bani numărari, iar pentru 200 cor. se va cere ajutor dela stat.

Reflecții recursele adresate comitetului parohial să le substearnă protopresbiterului tractual în Méhkerék, și să se prezente în biserica din Ateasiu în vre-o duminică ori sărbătoare pentru a-și arăta desteritate în cele rituale.

Ateasiu 10/23 ianuarie 1910 în ședința comitetului parohial.

Mihailu Hasașu
președinte

Teodor Gite
notar

În conțelegere cu mine: Nicolae Rocsin, ppresb.
—□— 2—3

Pentru indeplinirea definitivă a postului învățatoresc cantoral dela școala gr.-or. rom. din Gôrbed cottul Bihor ppiatul Tinca, cu termin de 30 zile dela prima publicare — să escrie în senzul ordinului Veneratului Consistor din Oradea-mare N. 3079/1909 concurs din oficiu pe lângă următoarea dotatiune:

1. Cvartir liber foarte acomodat cu grădină de legume. 2. Dela 261 numere de casă câte 2 cor. bani 522 cor. 3. Dela 261 numere de casă câte 15 litre de cucuruz 4. 4 jugere de pământ. 5. Stolele indatinate dela mort mare 2 cor. mort mic și alte funcțiuni 40 fileri.

Alesul va avea să încălzească și sala de învățământ și va solvi dările după pământ.

Reflecții sunt avizați să-și prezenteze recursele adresate comitetului parohial subscrisului protopresbiter și să se prezenteze în vre-o duminică ori sărbătoare în biserica din Girbed pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Micherechiu 7/20 martie 1910

Nicolae Rocsin protopop.

—□— 2—3

Pentru indeplinirea definitivă a postului învățatoresc dela școala confesională rom. gr. or. din Valeamare cott Arad, să escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“. Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salarul în bani gata 400 coroane. 2. Naturale 6. Hectf. grâu (à. 13 cor. = 78 cor.) și 6 Hectl. cucuruz (à. 10 cor. = 60 cor.) totala în valoare de 138 coroane. 3. Pentru scripturistică 15 coroane. 4. Pentru curatorul școalei 20 coroane. 5. Spese de conferință și reuniune învățatorescă 20 coroane. 6. Lemne după trebuință atât pentru școală cât și pentru învățator comuna să indatorează a le aduce din pădurea comună, din cari pe partea învățatorului s'a computat 20 metri în preț de 100 coroane. 7. Pământ învățatoresc estravilan 2 1/2 jug. catastrale anual 42 coroane. 8. Venite cantorale computate anual 10 coroane. 9. În fine cvartir în natură 2 chilii, cuină, grajd și alte supraedificate cu intravilanul de 375 stânj. □. — Intregirea salarului la 1000 cor. și cvincvenalele abveniende se vor cere dela stat conf. art. XXVII: 1907.

Alegândul învățator va avea a suportă cantoratul atât în cât și afară de biserică fără altă remunerațiune.

Dela recurenți să recere ecalificațiunea prescrișă în §-ul 60 din Regulament, a produce estras de botez și atestat de moralitate și serviciu de până aici.

Competenții vor avea a se prezentă în vre-o duminică sau sărbătoare la s-ta biserică din Valeamare spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Cei apți de a înființa și conduce cor vocal, vor fi preferiți. — Doritorii de a ocupă acest post vor avea a subșterne documentele prescrișe — comitetului parohial din Valeamare — prin O. Oficiu Protoprezbiteral diu Hălmașiu (Nagy Halmágy) în terminul susindicat.

Dat din ședința comitetului parohial din Valea mare ținută la 9/22 martie 1910.

Ioan Săracu,
președ. com. par.

Mihai Oarcea,
notar com. par.

În conțelegere cu: Cornel Lazar, protoprezbiter-inspector școlar.

—□—

2—3

Pentru indeplinirea ambelor parohii din Cinteii, atât aceleia reactivată prin concluzul de sub Nr. 119 909 a Ven. Sinod eparhial, cât și aceleia rămasă vacantă după reposatul preot Ioan Iancu, să escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Ambele parohii fiind de clasa primă, dela recurenți se recere ecalificațiunea corespușătoare.

Venitele împreunate cu acestea parohii sunt: 1. Câte una sesiune pământ parohial; 2. Câte un intravilan parohial; 3. Desbăgubire de imaș; 4. Pentru bir și stole câte 500—500 cor. solvinde din cassa culturală.

Cei aleși au să supoarte toate contribuțiile ce cad după sesiile beneficiate și au să provadă catehizarea în școala noastră confesională din loc fără ori ce remunerație.

Recursele ajustate cu documentele de lipsă și adresate comitetului parohial din Cinteii, să vor așterne la oficiul protopopesc ort. rom. al tractului Chișineu la Nădab în terminul concursual, având recurenții a să prezentă în cutare duminică ori sărbătoare în sfta biserică din Cinteii, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, pe lângă observarea dispozițiilor §-ului 20. din Reg. pentru parohii.

Cinteii, din ședința comitetului parohial ort. rom. ținută la 20. decembrie 1909 (2 ian. 1910).

Gavril Popluca,
preș. com. par.

Ioan Popovici,
not. com. par.

În conțelegere cu: Demetriu Muscan, adm. ppesc.

—□—

2—3

Pentru indeplinirea definitivă a postului învățatoresc dela școala confesională gr. or. rom. din Brestovaț (Aga), să publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post, de o camdată, adecă până la întregirea dela stat, pusă deja în vedere, sunt:

1. În bani gata 28 cor. 80 fil.; 2. 720 litri grâu, prețuit în 81 cor. 60 fil.; 3. 720 litri cucuruz, prețuit în 60 cor.; 4. 3 jugăre 695 □ pământ, parte arător parte fânaș, prețuit în 80 cor.; 5. pentru conferință 6 cor. și pentru scripturistică 4 cor.; 6. dela înmormântări de prunci sub 7 ani, 40 fil.; iar dela cei peste 7 ani câte 80 fil. și dela liturgie pentru morți 1 coroană, apoi locuință liberă cu grădină intra. și extra vilană de 705 □

Comitetul parohial își rezervă dreptul ca bucatele să le poată rescumpără ori și când în bani, după prețul statorit în acest concurs.

Darea după pământ are să o poarte învățatorul.

Reflecții au să-și aștearnă petițiile concursuale comitetului parohial, pe calea oficiului protopopesc gr.-or. rom. din Belinț (Bélincz, Temes-megye) și să se prezenteze odată în lăuntru terminului concursual, în sft. biserică din Brestovaț, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Alesul prestează serviciile cantonale peste toți și cele dela cununii în deosebi, fără altă remunerație.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sârb*, pprezbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacantă **T. Cărand** de clasa II se publică nou concurs cu termen de alegere **30 zile** după prima publicare.

Emolumentele sunt: 1. pământ arător de 12 jugere catastr. 2. bir câte o jumătate măsură cucuruz sfârmat dela 150. Nre de case. 3. ștolele îndatinat 4. întregirea dotațiunii dela stat. De locuință să va îngrijii alesul preot, care va suportă toate dările publice pentru pământul parohial. Preotul va fi îndatorat a provide catehizare elevilor dela școală gratuit.

La caz de nu ar reflectă recurenți cu cvalificațiune de clasa II vor fi admiși în candidare și cei cu cvalific. de a III clasă.

Reflectanții au a se prezentă în vre-o duminică sau sârbătoare la sf. biserică spre a celebră, predică ori cântă — având recursele lor adresate comitetului parohial ale înaintă la Prea Onoratul oficiu protopopesc în F. Györös,

Dat din ședința comitetului parohial ținută în T. Cărand la 7/20 martie 1910.

Cornel Musca
președinte

Teodor Luza
notar

În conțelegere cu mine: *Petru Serbu*, protopop.

—□—

3—3

Pe baza ordinului consistorial cu Nr. 1549/1910 prin aceasta să escrie concurs pentru îndeplinirea capelaniei temporale sistemisate pe lângă veteranul paroh Teodosiu Motorca din Duud cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt: 1. Jumătate din sesiunea parohială. 2. Jumătate din birul preoțesc și stolele legale. 3. Cvota din ajutorul de stat pentru capelan.

Toate dările după partea beneficiată de capelan le va suportă alegândul.

Fiind parohia clasificată de clasa I dela reflectanți să recere pregătiri pentru asemenea parohii.

Alegândul va fi obligat a catehisa la școala noastră conf. fără a așteptă altă remunerație.

Doritorii de a ocupa acest post sunt datori a-și înaintă recursele ajustate conform regulamentului și adresate comitetului parohial din Duud, P. O. Oficiu protopopesc din Șiria (Világos) având pe lângă stricta observarea §-lui 20 din Reg. pentru parohii a se prezente în s. biserică gr. or. rom din Duud în cu-care-va duminică ori sârbătoare spre a-și arată des-teritatea în cele rituale.

Dat în ședința estraordinară a comitetului par. din Duud la 14/27 martie 1910.

Gerasim Moș
preș. com. par.

Ioan Valentir
not. com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Lucața*, protopop. rom ort.

—□—

3—3

Licitațiune minuendă.

Pe baza încuviințării Ven. Consistor, de sub Nr. 4598/909, se publică licitațiune minuendă, pentru edificarea de nou a unei sale de învățământ, pentru comuna bisericăscă gr. or. rom. din Pojoga (Pozsoga)

protopresb. Lipovei, Comitatul Caras-Severin, cu prețul de exclamare: 6629 cor. 96 fileri pe ziua de 20 aprilie c. v. 3 mai n. 1910, la 11 oare în localitatea școalei vechi din loc.

Licitanții au a depune vadiu de 10% din prețul de strigare în numerar, ori papire de valoare acceptabile. Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare, se pot vedeă la oficiul parohial de acolo.

Comuna bisericăscă își rezerva dreptul de a da lucrarea spre ezeutare aceluia din licitanți în care va aveă mai multă încredere.

Licitantul nu-și poate formă dreptul la diurne și spese de călătorie. Contractul încheiat cu întreprinzător va fi valabil îndată după subscriere, pentru comuna bis. numai după aprobarea lui din partea Ven. Consistor.

Dat, din ședința comitetului par. din Pojoga, ținută la 14/27 martie 1910.

Iosif Olari,
preș. com. par.

Teodor Bollo,
not. com. par.

—□—

1—3

Pentru renovarea bisericii din **Madrigesti** (protopresb. Hălmagiului) pe baza plan-proiectului de spese aprobat de venerabilul Consistor cu 4510/909 să va țină licitațiune minuendă în casa parohului din Madrigesti în ziua de **5/18 aprilie a. c. luni oarele II a. m.** sub conducerea părintelui protopop Cornel Lazar.

Prețul exclamării e **1375 cor. 80 fil.** Doritorii de a licită au să depună în bani gata ori în hârtii de valoare acceptabile 10% din prețul exclamării.

Comuna bis. își rezervă dreptul de a primi pe acel reflectant în care va aveă mai multă încredere. Proiectul plan de spese și condițiile de licitație să pot vedeă la oficiul parohial în Madrigesti

Reflectanții nu-și pot formulă drept pentru spesele avute cu prezentarea lor la oficiu locului ori au concurs ori ba.

Pentru comitetul parohial din Madrigesti.

George Leuca,
paroh președ.

—□—

3—3

Prăznicarele:

Bunavestirea, Floriile, Învierea Domnului, Sfântul George, lucrate frumos, conform prescrișelor bisericeii noastre pe lemn de teiu, se află de vânzare cu prețul de 9.— Coroane pr. bucată, la

Librăria Diecezană
din Arad, Str. Deák-Ferenc Nrul 33—34